

Motion till riksdagen 2025/26:1072

av **Daniel Vencu Velasquez Castro (S)**

Barns rätt till sina föräldrar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förändringar i föräldrabalken för att stärka barns rätt till sociala föräldrar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svenska föräldraskapsrättsliga regleringen är innehållsmässigt en av de mest moderna i världen. Reglerna innebär bland annat att samma förutsättningar för föräldraskap gäller för samkönade par som för olikkönade par och detta oberoende av om någon av föräldrarna har ändrat könstillhörighet. Trots det har det funnits, och finns fortfarande, anledningar att se över hur lagen kan moderniseras ytterligare. 2020 tillsatte den dåvarande S-ledda regeringen en utredning med namnet ”Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv” (SOU 2022:38) där ett av utredningens uppdrag var att ta ställning till hur föräldrabalkens regler om föräldraskap kan utformas för att bli mer överskådliga, enhetliga, heltäckande, könsneutrala och inkluderande samt enklare att tillämpa. Anledningen till att utredningen tillsattes var att man ville skapa en lagstiftning som tog hänsyn till alla familjekonstellationer i Sverige. När lagen skrevs (1949) var Sverige ett helt annat land där hbtqi-personer ansågs vara sjuka och därför inte hade någon laglig rätt att bilda familj. Men i takt med att samhället blivit öppnare, friare och mer tolerant behöver lagstiftningen uppdateras för att spegla nuvarande samhälle snarare än ett samhälle vi har lämnat bakom oss.

Utredningen pekade på att barns rätt till sociala föräldrar behöver stärkas. I många familjer är det fler vuxna än de juridiska vårdnadshavarna som agerar förälder, som en styvförälder eller i regnbågsfamiljer med ett samkönat par och ytterligare en förälder. När vuxna separerar, t.ex. en biologisk förälder och den sociala föräldern, kan det uppstå situationer där barnet inte längre har formell laglig rätt till umgänge med den sociala föräldern och fråntas en trygg vuxen. Vidare kan en biologisk förälders dödsfall

leda till att barnet tappar en social förälder och konsekvensen blir att barnet förlorar en stor del av sin trygghet.

I Sverige lever tusentals barn med fler vuxna än två som bidrar till uppfostran och föräldraansvar, t.ex. i blandade familjekonstellationer, ensamstående som lever med nya partners, partners till biologiska föräldrar som funnits med länge osv. Mot bakgrund av detta bör det ses över hur föräldrabalken kan förändras för att barn ska ha rätt till alla sina föräldrar.

Daniel Vencu Velasquez Castro (S)